

Asia: VM053:00/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kannattaa ehdotusta. Verohallinto pyytää, että esityksen jatkovalistelussa ote-taan huomioon seuraavat seikat:

- Voimassa olevan rahanpesulain 3 luvun 1 §:n 3 momentissa on viitattu jatkuvan tuntemisen yhteydessä velvoitteesta tarkastaa tuntemistiedot vuosittain verotuk-sen tietojenvaihtovelvoitteiden noudattamiseksi. Uuden rahanpesuasetuksen (EU 2024/1624) 26 artiklan 3 kohdan b alakohdassa on myös todettu, että "Ilmoitusvelvollisella on oikeudellinen velvollisuus ottaa asiakkaaseen yhteyttä kalenterivuoden aikana tarkistaakseen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat asiaankuuluvat tiedot tai noudattaakseen neuvoston direktiiviä 2011/16/EU". Rahan-pesuasetuksen säädös viittaa direktiiviin hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja sen 8 artikkelissa säädettyihin mm. huolellisuusvelvoitteisiin. Kansallisen sääntelyn tulisi mainitun direktiivin lisäksi kattaa myös kaikki Suomea sitovat sopimukset ja kansallinen lainsäädäntö siltä osin kuin niihin sisältyy vastaavia asiakkaan tuntemisvelvoitteita (mm. CRS (Common Reporting Standard), CARF (Crypto-Asset Reporting Framework) ja FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act). Verotusta koskevassa lainsäädännössä olevat huolellisuusvelvoitteet ovat nimenomaisia suhteessa rahanpesun estämistä koskevaan sääntelyyn, vaikka menettelyvaatimukset ovat samankaltaisia.

Verohallinto ehdottaa, että ehdotetun uuden rahanpesulain 4 lukuun lisätään ny-kyistä säännöstä vastaava säännös, jossa todettaisiin että rahanpesuasetuksen 26 artiklan 3 kohdan b alakohdassa vastaava velvollisuus on myös silloin kun ilmoitusvelvollisella on tai on ollut hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direk-tiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin sovel-tamisesta annettua lakia vastaavia velvoitteita ottaa kalenterivuoden aikana yh-teyttä asiakkaaseen tosiasiallista edunsaajaa koskevien merkityksellisten tietojen tarkistamista varten tai

noudattaakseen verotusta koskevassa lainsäädännössä olevia, asiakkaan tunnistamiseen liittyviä huolellisuusvelvoitteita (vaihtoehtoisesti ”mukaan lukien kansainvälisen tietojenvaihdon velvoitteiden noudattaminen”).

- Ehdotetun lain 66 §:ssä pantaisiin täytäntöön rahanpesudirektiivin 67 artiklan mukaiset salassapitovaatimukset. Verohallinnon käsitys on, että ehdotettu säännös ei vastaisi täysin direktiivin sanamuotoa. Direktiivin 67 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan artiklan 1 kohdan salassapitosäännökset eivät estä tietojenvaihtoa valvojien sekä direktiivin 52 artiklassa tarkoitettujen viranomaisten ja asetuksen (EU) 2024/1624 2 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c ja d alakohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten välillä. Rahanpesuasetuksen 2 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan d alakohdan mukaan toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan viranomaista, jolle on osoitettu rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvollisuuksia. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetun rahanpesulain 4 §:n 2 momentin 2 kohdan d alakohdan mukaisesti toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan Poliisihallitusta, Tullia, Rajavartiolaitosta, Verohallintoa, Ulosottolaitosta, Rikosseuraamuslaitosta ja konkurssiasiamiestä, joiden on huolehdittava siitä, että niiden toiminnassa kiinnitetään huomiota rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja paljastamiseen sekä tehtäviensä hoidon yhteydessä ilmi tulleiden epäilyttävien liiketoimien ilmoittamiseen rahanpesun selvittelykeskukselle. Verohallinnon tulkinnan mukaisesti ehdotetun rahanpesulain 66 §:n 2 momentin 3 kohdan tulisi viitata 4 §:n 2 momentin 2 kohdan c ja d kohtiin.
- Hallituksen esitysluonnoksessa ei ehdoteta muutettavaksi nykyisiä kansallisten viranomaisten välisiä nimenomaisia tietojenvaihtoa koskevia säännöksiä, vaikka ehdotuksessa on salassapidon murtavia säännöksiä eri viranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyen. Ehdotettu sääntely ei anna kuitenkaan tulkinta-apua niihin tilanteisiin, joissa viranomaisten välinen nykyinen sääntely ei mahdollista riittävää tietojenvaihtoa. Esimerkiksi Finanssivalvonnan ja Verohallinnon välisessä yhteistyössä tietojenvaihtoa koskeva sääntely on todettu puutteelliseksi. Tämä tietojenvaihdon parantaminen on ollut myös yhtenä hankkeena kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä koskevassa toimintasuunnitelmassa vuosille 2024—2025. Verohallinto ehdottaa, että Valtiovarainministeriö selvittäisi ja varmistaisi nykyisten tietojenvaihtoa koskevien säännösten riittävän kattavuuden siten, että vähintään rahanpesudirektiivin tavoitteet tehokkaasta yhteistyöstä toteutuisi.

Konow von Taito
Verohallinto